



Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom

Clinical Nursing: Somatic Health, Illness and Disease

31,5 högskolepoäng

31,5 credits

Ladokkod: 61SH01

Version: 2.1

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2012-02-03

Gäller från: HT 2011

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp

Medicinsk vetenskap:

- Humanbiologi, 15 hp

- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp

För att påbörja termin 4 ska också följande kurser vara avslutade och godkända:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad, 25,5 hp

Medicinsk vetenskap:

- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp

- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp

För att påbörja termin 4 ska också följande delmoment i kursen Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp (Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad) vara avslutade och godkända:

- Seminarium 1
- Kliniska färdigheter

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Specifik omvårdnad vid somatisk ohälsa, sjukdom och medicinsk behandling utgör kursens fokus. Allmän och specifik omvårdnad studeras i förhållande till människans behov i olika åldrar och faser och tillämpas inom somatisk vård. I kursen integreras vårdvetenskapliga deldiscipliner som behandlar vårdandets substans och sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden. Kursen belyser skillnader och det unika i att vara barn, vuxen eller äldre när det gäller specifik omvårdnad. Vidare tillämpas och vidareutvecklas sjuksköterskans ansvar i förhållande till omvårdnadens teori och praktik, forskning, utbildning och ledarskap. Teorier om konflikt och konflikthantering ingår. Helhetssyn och ett etiskt förhållningssätt genomsyrar innehållet.

Mål

Kursens syfte är att studenten utifrån ett patient- och närståendeperspektiv ska kunna medverka i såväl allmän som specifik omvårdnad i promotivt, preventivt, terapeutiskt och rehabiliterande syfte utifrån människans behov under livets olika åldrar och faser.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- reflektera över och utveckla förståelse för hur patientens livssituation kan påverkas av ohälsa och sjukdom,
- redogöra för teorier om ledarskap och multiprofessionella team i förhållande till sjuksköterskans yrkesroll och
- redogöra för säkerhetsföreskrifter och anvisningar gällande medicinsk teknik.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- under handledning och i samverkan med patient och närstående planera, genomföra, utvärdera och dokumentera individuell omvårdnad,
- medverka till en patientnära vårdmiljö som befrämjar hälsa och välbefinnande,
- under handledning undervisa, handleda och stödja patient och närstående i hälsoprocessen,
- identifiera, analysera och reflektera över etiska dilemman i somatisk vård,
- tillämpa innebörder i vårdvetenskapliga begrepp och teorier i ett kliniskt kontext,
- värdera och tillämpa vårdhygieniska principer,
- värdera och tillämpa vanligt förekommande metoder och tekniker i vårdarbetet,
- värdera och tillämpa gällande konventioner, författningar och säkerhetsföreskrifter,
- tillämpa ett evidensbaserat och miljömedvetet arbetssätt i somatisk vård och
- identifiera, analysera och argumentera i situationer som berör etiska ställningstaganden.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten:

- identifiera och reflektera över attityder och situationer som berör genus, etnicitet och transkulturella aspekter,
- förstå innebörden i kommunikationens och självreflektionens betydelse i mötet med patienter och närstående och
- arbeta för och förstå vikten av multiprofessionell samverkan i somatisk vård.

Undervisningsformer

Undervisning består av kliniska studier såväl som teoretiska som verksamhetsförlagda. De verksamhetsförlagda studierna utgör 13,5 hp. Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, workshop och i olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp.

I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering angående aktuella frågeställningar och perspektiv inom ämnesområdet som stöd för studentens självstudier. I seminarier, grupparbeten, och tillämpningsövningar sker en reflekterande bearbetning av kursens litteratur och övriga innehåll.

De verksamhetsförlagda studierna innebär tillämpade och problemorienterade studier i relation till vårdområdet. En sjuksköterska är studentens handledare inom området. Studierna är koncentrerade på mål, medel och metoder i vårdandet och i mötet med patienter, närstående och yrkesverksamma. Målformulering, planering och utvärdering sker i trepartsamtal mellan student, handledare och lärare.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom en individuell skriftlig tentamen, skriftliga inlämningsuppgifter med seminarium samt praktiska examinationer. För godkänd kurs krävs också aktivt och godkänt deltagande vid obligatoriska seminarier och tillämpningsövningar samt godkänd prestation vid verksamhetsförlagda studier.

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Institutionsstyrelsen begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:

- Klinisk omvårdnad, 23 hp
- Vårdandets etik 1,5 hp
- Vårdandets didaktik 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi 1,5 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod 1,5 hp
- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 1 hp

Bilaga: Litteraturlista för Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom (61SH01)

- Almås, H., Stubberud, D-G. & Grønseth, R. (Red.). (2011). *Klinisk omvårdnad 1*. (2:a upplagan). Stockholm: Liber. Valda delar.
- Almås, H., Stubberud, D-G. & Grønseth, R. (Red.). (2011). *Klinisk omvårdnad 2*. (2:a upplagan). Stockholm: Liber. Valda delar.
- Björkman, E. & Karlsson, K. (2008). Medicinsk teknik för sjuksköterskor. Lund: Studentlitteratur. 367 s.
- Edwinson Månsson, M. & Enskär, K. (red). (2008). *Pediatrisk vård och specifik omvårdnad*. Lund: Studentlitteratur. 479 s.
- Göransson C, Skärsäter I. & Wijk H. (2006). Kvalitetsutveckling inom hälso- och sjukvård. Ingår i N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt & E-A. Skaug (red.) *Grundläggande omvårdnad 4*. (s.153 - 171). Stockholm: Liber. 18 s.
- ICN:s etiska kod för sjuksköterskor. (2002). Stockholm: Svensk Sjuksköterskeförening. 16 s.
- Kristoffersen, N.J.& Jensen, K.O. (2006). Omvårdnadsdokumentation. Ingår i Kristoffersen, N.J., Nortvedt, F.& Skaug, E-A. (red.), *Grundläggande omvårdnad, Del 4*. (s. 102-151). Stockholm: Liber. 49 s.
- Nilsson, K. m.fl. (2005). *Att vara chef och ledare för omvårdnadsarbete*. (s.11-75, 103-141). Lund Studentlitteratur. 103 s.
- Pilhammar Andersson, E. (red). (2003). *Pedagogik inom vård och omsorg*. Lund: Studentlitteratur. 143 s.
- Sandman, L.(2009). *Modell för etisk analys*. (Tillgänglig i Ping-Pong). 1 s.
- Socialstyrelsen (2006). *Att förebygga vårdrelaterade infektioner: Ett kunskapsunderlag*. Stockholm: Socialstyrelsen. 461 s.
Hämtad från: <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/>
- Socialstyrelsen. (2006). *God vård: Om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvård*. Stockholm: Socialstyrelsen. 26 s.
Hämtad från: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2006/2006-101-2>
- Stryhn, H. (2007). *Etik och omvårdnad*. Lund: Studentlitteratur. 215 s.
- Svensk sjuksköterskeförening. (2007). *Patientundervisning och patienters lärande*. (s. 12-30). Stockholm: Gothia förlag. 18 s.
- Sveriges kommuner och landsting. (2005). *Gör och Lär. Ett smakprov på förbättringskunskapens teori och praktik i hälso- och sjukvården*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting. 71 s.
Hämtad från: http://brs.skl.se/brsbibl/kata_documents/doc37448_1.pdf
- Västra Götalandsregionen. *Genomföra processkartläggning*. 4 s.
Hämtad från www.vgregion.se/upload/Regionkanslierna/cvu/KAP7.pdf
- Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Stockholm: Natur och Kultur. 290 s.
- Artiklar**
- Bergh, A.-L., Bergh, C.-H. & Friberg, F. (2007). How do nurses record pedagogical activities? Nurses' documentation in patient records in a cardiac rehabilitation unit for patients who have undergone coronary artery bypass surgery. *Journal of Clinical Nursing*, 16(10) 1898-1907. 10 s.
- Ekebergh, M. (2005). Are you in control of the method or is the method in control of you? *Nurse Educator*, 30(6), 259 – 262. 4 s.
- Friberg, F., Pilhammar Andersson, E. & Bengtsson, J. (2005). Pedagogical encounters between nurses and patients in a medical ward: A field study. *International Journal of Nursing Studies*, 44, 534 – 544. 11 s.
- Kvigne, K., Kirkevold, M. & Gjengedal, E. (2005). The nature of nursing care and rehabilitation of female stroke survivors: The perspective of hospital nurses. *Journal of Clinical Nursing*, 14(7), 897-905. 8 s.
- Kärkkäinen, O., Bondas, T. & Eriksson, K. (2005). Documentation of individualized patient care: A qualitative metasynthesis. *Nursing Ethics*, 12(2), 123-132. 10 s.

- Persson, E., Hellström, A-L., Gustavsson, B., Fridstedt, G., Lappas, G. & Hultén, L. (2005). Information to the relatives of people with ostomies: Is it satisfactory and adequate. *Journal of Wound Ostomy Continence Nursing*, 32(4), 238-245. 8 s.
- Persson, E., Severinsson, E., & Hellström, A-L. (2004). Spouses' perceptions of and reactions to living with a partner who has undergone surgery for rectal cancer resulting in a stoma. *Cancer Nursing*, 27(1), 85-90. 6 s.
- Rydström, I., Hartman, J., & Segesten, K. (2005). Not letting the disease get the upper hand over life: Strategies of teens with asthma. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 19(4), 388-395. 8 s.
- Thor, J. (2002). Förbättringskunskap bör tillämpas i förändringsarbetet inom vården. *Läkartidningen*, 99(34), 3312-4. 3 s.
- Wilde, M. H. (2003). Embodied knowledge in chronic illness and injury. *Nursing Inquiry*, 10(3), 170-176. 6 s.
- Vydelingum, V. (2006). Nurses' experiences of caring for South Asian minority ethnic patients in a general hospital in England. *Nursing Inquiry*, 13(1), 23-32. 10 s.
- Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsmaterial och annat material tillkomma.

2012-01-17 LHG/ALB/MAF/cny